

SZINHÁZI ÉLET

Szerkeszti: INCZE SÁNDOR

SUGÁR TERY, a Király-Színház tagja.

Strelisky felv.

VI. évfolyam.

1917. július 28-tól augusztus 4-ig.

31. szám.

Ára Budapesten és vidéken 40 fillér.

Holzer
 és k. udvari szállító
 Budapest IV.
 KOSSUTH LAJOS-UTCA 9.52

Új és használt írógépek

kölsöngépek,
 irodai keltezők,
 javító-műhely,
 sokszorosító-
 iroda.

Telefon 145-47.

Ászialos műhely,
 nagy választék amerikai írodabutorok-
 ban valamint hajlított fabutorokban.

„TAURUS”
 ózv. MEISELNÉ V., Fürdő u. 9.

HORVÁTH ÁKOS

KÉZIMUNKA ÜZLETEI
BUDAPEST.

IPARTELEP-KÖZLEKÉZÉSÉBEL-KÖRÜT 24
 TÖKÖK, Kossuth Lajos-utca 11
 Yámfőz-körút 6., Lipót-körút 18

LOHR MÁRIA — KRONFUSZ

A főváros első és legregényibb szőpoharoztató-
 vegytisztító- és kolmosztató gyári Intézete

BUDAPEST, VIII. KER., BAKOSS-UTCA 26. 51
 Pókhok: II., Pó-utca 27, IV., Rákó-ut 6 és Kossuth
 méli-utca 14, VI., Andrássy-ut 16 és Yerdő-körú
 29, V., Harmincad-utca 4, VIII., József-körút 2.

KARDOS RÓZSI ÉS JUCZI
 PÉNYKÉPÉSZETI MŰTEREM
 VÁCZI-U. 11/B. TELEFON 105-80.

A LEGCELEGÁNSABB ANGOL ÉS
 FRANCIA DIVATCIPŐK CSAK

GULYÁS PÁL

TÓURI CIPÉSZNÉL KÉSZÜLNEK
 IV. KAPLONY-UTCA-GR. ANDRÁSSY-PALOTA

HERMES-VÁLLALAT általános
 ablaktisztítás, lakástakarítás, szobapadló-beeresztés és
 Intézetek takarítása, portmentesítés és feregirtás
 BUDAPEST, VIII. Szentkirályi-u 6. : Tel.: József 42-58

MANIKÜR TERMEK

Kossuth Lajos u. 3. Teréz-körút 12.
 Utcai bejárat.
 Elsőrangú kiszolgálás v. rakozás nélkül

Fiu- és leánykagyermekruhák

legegánsabb és legdivatosabb kivitelben!

Legújabb kalap- és ruhamodellek!

Tekintettel a mai drága és rossz szövetekre,
 vállalom felmőttek régi ruháiból is a legdiva-
 — tossabb gyermekruhák készítését. —

Olajné KÁRDOS Paula

— fiu- és leánykagyermekruha szalonja —
 BUDAPEST, IV., Deák Ferenc-utca 15. III. 5. : LIFT!

ÁCS A. katonai és polgári szabó
 diszmagyar és libéria készítő
 Budapest, VIII. ker. Üllői-ut 48. sz. Telefon József 14—12.

„VÖRÖSMARTY” vegytisztító és
 műkelme festő
 INTÉZETE
 BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 66. : Bejárat: Vörösmarty-utca,
 6 óra alatt TÍSZTÍT! : Telefon: 13-15. : 24 óra alatt FEST!

BÉCSI LEGDIVATOSABB

kosztümök, köpenyek, blu
 zok, ruhák és pongyolá
 —————
 —————
 állandó raktára

Paksyné, Váczi-utca 57., II, 9.

<p>Előfizetési árak: kotta-melléklettel</p> <p>Budapest és vidékre Egész évre 14.— kor. Félévre 7,50 Negyedévre 4.—</p> <p>—</p> <p>Egyes szám ára: Budapesten és vidéken 40 fillér.</p>	<h1>SZÍNHÁZI ÉLET</h1> <p>ILLUSZTRÁLT SZÍNHÁZI MŰVÉSZETI ÉS MOZI HETILAP</p> <p>MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL az őszre budapesti színházak egész heti színlapjával.</p>	<p>Hirdetések díj- szabása szerint.</p> <p>—</p> <p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 74.</p> <p>—</p> <p>Telefon 34—97.</p>
--	---	--

Felelős szerkesztő: INCZE SÁNDOR.

A színpad mint pálya.

Még rövid néhány hét és újra itt az őszi, az évad kezdete, a színházi, művészi világ újraépítése. Addig csend van a festett színpalak között, a bohóc benaftalinozta csörgősapkáját és Thália a Balatonban lubickol papnőivel egyetemben. A lázasan forrongó, libegve siető színházi élet, amely itt, Budapesten tíz hónapon át szemünk előtt van, egyszerre szétfoszlott az első meleg nyári napsugár megjelenésére, amellyel többet ér el, mint megannyi magvas értekezés, társadalomtudomány, és művészetkultúrati tanulmány: máról holnapra decentralizálja a fővárosban összpontosuló művészi életet. Budapesten ma csak egy téli-színházban van a rendes, megszokott élet, — a többiek tagjai szerteszéledtek az országban.

De mindenütt, ahol csak olyan emberek vannak, akiknek közük van a színházhoz, vagy legalább is szeretnék, ha közük volna, folyik a készülődés, tervezgetés egy új szezonra, mely külön, nevezetesebb lesz minden eddiginél. Ezuttal a második osztályba tartozókról szeretnénk szólni, azokról, akik csak óhajtják még, hogy közük legyen a színházhoz. Azokról a sokféle hajú, sokféle szemű, sokféle állású ifjú hölgyekről és urakról, akiknek tervezgetése, készülődése még csak egy mondatban sűrűsödik össze:

— Ősszel beiratkozom a színiiskolába!

Az ám: ősszel kezdődnek a beiratások is. Idestova néhány hét még és

el kell dönteni, mehet-e tényleg a felserdült gyereklány, a szavalni tudó gimnazista a színi pályára! Egyelőre még csak az ellenvetéseknél tartanak.

— Nem engedem, hogy színésznővé legyen a lányom, — mondja a szigorú mama, — talán bizony azért neveltem, hogy ő is olyan kifestett, könnyelmű teremtés legyen, mint a többi!

— Miattam mehetsz, — dörmögi a papa, — ha az anyád is úgy akarja, de azt megmondom, hogy ide vissza nem jössz többet.

Két tipust mutattunk itt be az el-lenkező szülők fajtájából. A többi csak ennek a variánsa. A hiba pedig ott van, hogy az anyák, nem tudni, milyen feltevés alapján csakis kifestett arcu, átfestett hajú, könnyelmű nőknek tudják elképzelni a színésznőt, az apák pedig rendszerint saját nézőpontjukból ítélik meg, vagy inkább el, a pályát, mert azt hiszik, hogy minden színésznő olyan, amilyennel egykor régen nekik volt dolguk. Különös, hogy évről-évre így van ez, nem javul sehogy sem a helyzet és évről-évre ilyenkor nyáron a Balaton-tól a Tátraig, Pozsonytól Brassóig száz és száz fiatal lány toppant ilyen kijelentések hallatára a lábával és ki-mondja dacosan:

— Azért mégis színésznő leszek!

Hát csak lassan kérem. Mi itt nem akarunk a szigorú apák és anyák ellen uszítani, viszont nem is állunk melléjük az erős akaratú és dacos

fiatalsággal szemben. Mérlegeljük nyitott szemmel, józanul a helyzetet!

Mindenekelőtt: azok, akik júliusban és augusztusban még a sarkukra állva hangoztatják, hogy »jusst is« színészekké lesznek, nem mindnyájan váltják is be ezt a fenyegetést. Szeptemberig, hála istennek, még sok minden történik és jó is, hogy így van, mert különben nem tudnók hova tenni a sok színésznőt. Másodszor, akik színi pályára mennek és színiiskolába iratkoznak, nem lesznek mindig színészekké is. Végül pedig, nem kell azért annyira haragudni, átokkal, kitagadásal fenyegetőzni tisztelt szülők: nem olyan borzasztó pálya az a színipálya!

Különös, hogy bizonyos előítéletek még mindig nem dőltek meg! A modern eszmék, fogalmak hódításával nem érkezett még el a magyar társadalom zöme arra a kulturális magaslatra, hogy a színésznőben épp úgy a kereső, dolgozó nőt lássa, mint a hivatalnoknőben, vagy a klinikai gyakornoknőben. Az anyák és apák a színésznő szóra mintegy reflex-képzetként azonnal a »tiszteességesség« fogalmába ütköznek és úgy veszik

észre, hogy a kettő nem fér meg jól egymással. Nagy tévedés! Egy hagyományos fogalomzavarból kellene már végre alaposan kigyógyítani az embereket. Tessék jól vigyázni: a pálya, amelyen a nő megélhetését, boldogulását keresi, legyen az orvosi, hivatalnoki, vegyészeti vagy művészi pálya, a pálya – ismételjük – mindig tisztességes. Nem tisztességes vagy kevésbé tisztességes csak az egyén lehet. A szülőnek jól, alaposan kell ismerni gyermekének egyéni diszpozícióját, amely ha jó, becsületes, tisztességes, bátran engedheti akár milyen pályára. Ellenkező esetben viszont egészen mindegy, hogy a színésznői vagy a tanítónői pálya lesz-e az, amelyen a leány könnyelműség felé való hajlamainak utat enged.

Tehát kérem szeretettel: a színésznői pálya éppenséggel nem tisztességtelen, könnyelműségekhez tápot adó pálya. A regények, novellák Traviatái ne tévesszék már meg a realisan gondolkodó embereket! Utóntúfélen hangoztatják a nők szabad érvényesülésének jogát és a legkonzervatívabb anyák és apák már oda-

Tóth Imre, a Nemzeti-Színház ny. igazgatója leányfalui villájában.

Alexy felv.

jutottak, hogy semmi ellenvetést nem találnak, ha a lányok történetesen az egyetemen akarja folytatni tanulmányait, a sziniiskolától azonban még mindig fáznak. És higgyék el, ez a fázás, ez az aggodalmaskodó, nevetséges idegenkedés csábítja erre a pályára az olyanokat is, akik nem valók oda. Mert azt talán felesleges itt kiemelni, hogy ezen a pályán is, csakugy, mint a többin, csakis a tehetség, tudás érvényesülhet. Ha azonban van tehetsége a kisasszonynak és nem csak a nagybácsik és nagy-nénik véleménye szerint »született színésznő«, engedjék bátran a szini pályára, amely manapság anyagiak tekintetében fölötte áll sok más pályának.

A jó színésznőt, tehetséges színésznőt ma nagyon jól megfizetik a művészetéért, de – ne értsék félre – még mindig nincs elég igazán jó, tehetséges színésznőnk. A utánpótlás ezen a vonalon nem olyan szapora, és bőséges, mint más pályán és ezt nagyon megérzi az egész magyar színművészet.

Nem a szini pályára akarunk ezek-

kel a sorokkal csábitani naiv és ábrándos kedélyeket, hanem a női foglalkozások legsutábban kezelt kérdése mellett akarunk itélő szót kimondani. Szeretnők, ha ezzel sikerült volna ha nem is lerombolni azt a kínai falat, mely a társadalmi előítéletes felfogást a színipályától elválasztja, de legalább kiszedni néhány téglát belőle, hogy a támadt résen az akadémikus szülők és a hirtelen fellángolásban dacos lányaik egyformán meglássák, mikor komoly, tisztességes, érdemes pálya a szini pálya.

Előfizetőinkhez.

Kérjük a nagybecsű előfizetőinket, akiknek az előfizetése augusztus 1-én járt le, annak megújításáról haladéktalanul gondoskodjanak, hogy a lap folytatólágos küldése fennakadást ne szenvedjen.

A *«Színházi Élet»* kiadóhivatala.

MINDEN KOTTA ÉS SZINDARAB

megrendelhető:

a *«SZINHÁZI ÉLET»* kiadóhivatalában
VII., Erzsébet-körút 24.

Hegedüs Gyula, mátiabesnyői villája kertjében, festőállvány elétt.

Alexy felv.

A nyári Királysínház

A krónikás, akinek a nyaralási ügyek tartoznak a rezortjához, zavarban van. Már beszámolt ezen a helyen a pesti színházak majd mind-egyikének a nyaralásáról és most, most.. a Királysínháziak pihenőjéről kellene írni akkor, amikor a napokban volt az első jubileumi előadása a Sztambul rózsájának. És a Sztambul rózsája minden este az utolsó helyig eladott házak mellett érte meg ezt az első jubileumot: a 25-ik előadást és játszani fogják az egész nyáron, őszszel, télen, talán tavasszal is – hogy írjunk hát a Királysínháziak nyaralásáról? Hisz a legjobbak nagy része minden este fellép a darabban, tehát a színpadhoz van kötve.

De nem egészen így van a dolog. Fikik egy kicsit közelebb állanak a kulisszákhoz, látják, hogy nyaralhatnak a Királysínháziak is, – hisz az egész napjuk szabad, csak este néhány óra hosszat kell megszakítani ezt a nyaralást. Ugyanis ma nincsenek próbák a Királysínházban. A Sztambul rózsája úgy megy, hogy belátható időn belül nem lesz új premier – nincs tehát próba sem, a színészek egész nap szabadok és ki is használják a szabadságukat.

Például Kosáry Emmy, a bábajos Kondja rákosszentmihályi villájában tölti az egész napot, csak a hat órai vonattal jön be Pestre ura kíséretében minden este. Ez az esti hat órai vonat külön érdekessége a rákosszentmihályi kis állomásnak. Publikuma van ennek a vonatnak. Az elutazó művésznőt szinte kikísérik a vonat-
hoz a nyaraló telepbeliek és kis bújja, hogy tapsra nem verődnek össze a tenyerek, amikor esténként feltűnik Kosáry Emmy szőke fürtökkel koronázott feje. Az előadás után egy kon-

fis várja a Királysínház színészbejárójánál a primadonnát, aki sietve jelenik meg az ajtóban esténként az ura kíséretében, aki mindig egy kis utazó táskát tart a kezében. Mi van ebben

a táskában? Eláruljuk. *Buttykay Ákos* talán még jobb férj, mint amilyen zeneszerző: a kis táskában minden nap finom uzsonnát hoz a feleségének, amit szünetek közben fogyaszt el *Kosáry Emmy*, hogy ne éhezzen a késő vacsoráig. Fikik látták egyszer a táska tartalmát, csak sóhajtással tudnak gondolni a rákosszentmihályi kánaánra.

Lábass Juci, a vidám, mindig jókedvű Midili keresztül sportolja a nyarat. Ugy tenniszeznek, mint egy világbajnoknő, úgy uszik, mint a közönség a gyönyörűségben, ha őt látja a színpadon – de komoly dolgokat is mivel. Filmen játszik és nyelveket tanul. Sokszor órákig elül a zongora mellett idegen nyelven dalolva.

Király Ernő, a délceg *Hichmed Mátyásföldön* éli boldog napjait. Ő is naponként jár be a helyiérdekűvel a villájából és este újra kiutazik. Két hete szalmaözegegy. Azt mondják, azóta nagyon szomorú és egyszer, amikor lekésett az utolsó vonatról –

Sztambul rózsája 25.

Az első jubileum lezajlott. Ünneplés, virág, taps, zsufolt széksorok – és ez érthető is, hisz mindennap már délben künn lóg a tábla a Királyszinház portáléján: »a mai előadásra minden jegy elkelt«.

A bűbajos Sztambul rózsája: *Kosáry*, a nagyszerű *Király*, az utólérhetetlen *Rátkai*, *Szirmai*, *Latabár* mind-mind régi ismerőse a Királyszinház publikumának, csak *Lábass Juci* kedves fejét keresték hiába a jubiláns előadás boldog hallgatói. Helyette egy nagyon szép, bájosan mosolygó leány fej tünt fel a felhuzott kárpit mögött, az emberek összenéztek, ki ez: és szájról-szájra szállt a neve: *Sugár Tery*...

Lábass Juci Visegrádon volt aznap délelőtt mozifelvételen, autodefekt miatt azonban nem tudott bejönni este Pestre és negyed nyolckor ott állott a Királyszinház jubiláns előadása Midili nélkül. *Lázár* direktor azonnal futárt küldött *Sugár Tery* lakására, aki tanulta már ezt a szerepet arra az időre, amikor *Lábass Juci* más elfoglaltsága miatt ő fogja játszani Midilit.

Jöjjön azonnal, játszani kell... Igy szólt az üzenet.

Ez este negyed nyolckor volt és fél-nyolckor már a nézőtéren amilyen mértékben sajnálkoztak *Lábass Juci* hiányán, oly mértékben ünnepelték a fiatal színésznőt, akinek percről-percre nagyobb lett a sikere. *Sugár Tery* nagyon szép nő: már megjele-
néseivel is nagy sikere volt, és ez a

siker később még jobban növekedett. Vidám temperamentuma, kedves éneke, finom táncai egy vérbeli szubrettként mutatták be *Sugár Tery*t. Mert egyuttal ez volt a bemutatkozója is. Kicsit furcsa bemutatkozó. Minden fiatal primadonna szíve rejtekén ez a vágy ég legjobban: nagy szerepet játszani a Királyszinházban! És *Sugár Tery*, aki az ujjain megszámolhatja a hónapokat, amióta a színpadon van, egy 25-ös jubiláns előadáson egyetlen zenekari próba nélkül nagy sikerrel játszotta a Sztambul rózsája egyik főszerepét!

Az első felvonás után felmentünk a színpadra gratulálni a fiatal színésznőnek. A Királyszinház apraja-nagyja állta már körül, mindenki csak jót és

Sugár Tery, a Király-Szinház tagja.

szépet mondott róla, csak önmaga nem akart binni a sikerében:

– Ugye nagyon rossz vagyok? – így fogadott bennünket is.

Mi hiába magyaráztuk, hogy nagy-szerű, szinte utólérhetetlen az, amelyet ezzel a hirtelen beugrással produkált, de Sugár Tery továbbra is vigasztalhatatlan maradt:

– Jó, jó, majd meglátjuk miket

irnak rólam... mondta szomoruan, – már előre félek.

És álljon itt elégtételül és a sikeri igazi fokmérőjéül az, hogy a legelőkelőbb napilapok a Pester Lloyd, a Pesti Hirlap, Az Ujság meg a többiek a legigazabb dicséret hangján irtak Sugár Teryről.

Mi sem tehetünk mást, csak gratulálunk Sugár Terynek.

Emlékkönyvbe.

Ispilángi ispiláng,
Bánatom mint esti láng
Messzi száll az éjbe.

Rózsa, rózsá: vérvörös,
Bajszos törpe: ködmönös,
Mesebeli játék.

Mesét élni illatos,
Bánat-vizen oly bajos
Mosollyal hajózni.

Voltam könnyes, bús legény

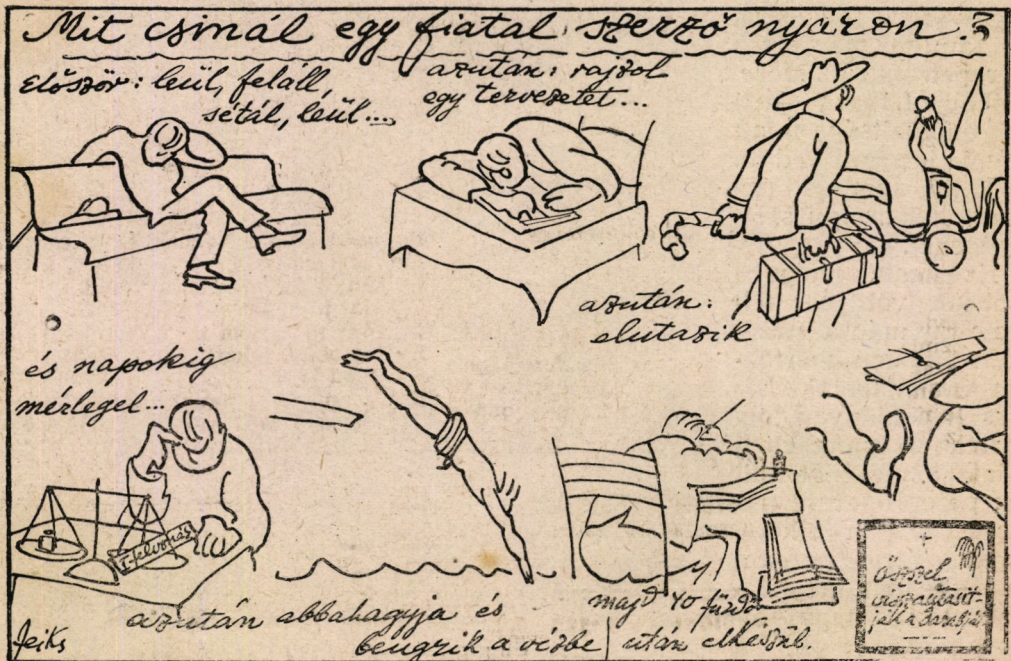
S valakinek a szemén
Megláttam az arcom.

Most mint rozsdás vén lakat,
A sok felhő leszakad
Elborult szívemről.

Csoda történt Istenem:
A mosolyt is ismerem:
Sohsem látott játék!

Ispilángi ispiláng,
Bánatom, mint estiláng
Messzi száll az éjbe.

Bús Fekete László.

Fejts Jenő rajza.

Filmrubák.

Angelo kreációk.

Kruyswick Annie.

A neve idegen csengésű: holland születésű a bájos tulajdonosnő, aki a szeptemberben megnyíló Városi Színház énekesnője lesz.

Vannak sokan, akik a színházi kulisszák világában nagyon járatosak és azt mondják a legelső feltétel, hogy egy színésznő szép legyen. Szépség: már félsiker. Ebben a tekintetben Kruyswick Annie – azt hisszük – nagyon nagy sikereknek néz elébe. Amikor meglátja az ember, ha nem volna olyan sok szép magyar színésznő, erre kellene gondolni: ez a legszebb – kedves, finom figurájú nő s a feje angol grafikusok ceruzájára emlékeztet.

De Kruyswick Annie nemcsak szép nő. O ezenkívül is valaki. Akik hallották énekelni, azt mondják, hogy évtizedek óta nem került ki a Zeneakadémia operai osztályáról ily hanganyag.

A vizsgálódáson Opheliát énekelte az Operában és hadd írjuk ide a sok elkoptatott jelző helyett róla azt: nagy áriája után az orchestronban felállt a zenekar és percekig állva tapsolta a nagyszerű fiatal énekesnőt: Kruyswick Anniet.

Nevét a pesti publikum rövidesen megtanulja, mert a Városi Színház egyik legértékesebb tagja lesz az a kedves fej, aki most e hasábokról mosolyog a szíves olvasóra.

Kruyswick Annie, a Városi-Színház tagja.

Ki lesz a pécsi színház igazgatója?

Pécs városának tanácsa kiírta pályázatát a Nemzeti Színházra. A pályázók között van *Fekete Mihály*, a kolozsvári Nemzeti Színház főrendezője is, akiről az alantirt sorokat olvastuk a Kolozsvári Hírlapban és a Kolozsvári Ujságban:

Kolozsvári Hírlap:

Kolozsvári pályázó
a pécsi Nemzeti Színházra

Fekete Mihály beadta pályázatát

Kolozsvár, július 19.

Mint illetékes helyről értesülünk, *Fekete Mihály*, a kolozsvári Nemzeti Színház főrendezője beadta pályázatát a pécsi színházra. Mikor erről a komoly és a közönséget közelről érintő színházi eseményről hírt adunk, nem subanhatunk el *Fekete Mihály* hét esztendőös kolozsvári jelentőségteles

szereplése mellett és nem térhetünk napirendre néhány garmond sorban afölött, hogy ez a minden vonatkozásában kitünő művészember elmegy a színháztól. *Fekete Mihály* a színjátszást és a rendezést mindig egy magasabb művészi szempontból nézte és arra törekedett, hogy a színre került darabokból kihozza mindazt, amit az író elgondolt. Sok tekintetben mint igazi újító lépett fel és alkotásaival sikerült magának nemcsak presztizst, de őszinte elismerést is szerezni.

A színházat ma sem szabad rideg üzleti vállalkozásnak tekinteni, mert aki így nézi, az nem tudja, hogy ezáltal degradálja mindazt, ami a színházművészeti kérdéssel kapcsolatos. Pécsen éppen olyan kulturális rendeltetése van a színháznak, mint Kolozsvárott, ott is nemzetiségi szempontok jönnek számításba, éppen úgy, mint itt és ha ebből a világításból vesszük

„A budai ház” szereplői. Felső sor: Serfőzy György, Ujj Kálmán, Bársony Fladár rendező, Sebestyén Mihály, Róna Valér. Alsó sor: Vágóné Margit, Horváth Sándor, Molnár Franka. Labori felv.

a helyzetet, akkor Fekete Mihály direktorságának csak örülni kell, mert Fekete missziót fog teljesíteni.

Fekete Mihály kolozsvári működésében első jelzőszlopként áll a Shakespeare ciklus megteremtése. Az avonni hatyru leggrandiozusabb alkotásai kerülnek itt színre az ő klaszszikus, egyéni rendezésében, ami országSZerte nagy feltűnést keltett. A ciklus során nemcsak mint tartalmas rendező működött, hanem mint aktor is. Egyik-másik alakítása sokáig élni fog a közönség emlékezetében. Mint elfoglalt művészember állandóan foglalkozott a komoly irodalmi munkássággal is és történelmi drámáival, amiket itt irt, a budapesti Nemzeti Színház pályázatán dicséretet nyert.

Fekete Mihály évekig élt külföldön, folyton utazott, kutatott és tanult, hogy ismereteit a magyar színjátszás érdekében felhasználhassa. Művészi körökben nagy érdeklődéssel tárgyalták annak idején egyik tanulmányát, amit Párisból küldött haza és ami a

Sebestyén Gyuri, a budai direktor kis fia és Sebestyén Mihály a Főv. Nyári Színház tagja.

«Pécsi Napló»-ban is megjelent. A színház kulturális rendeltetését tárgyalta ezen studiumában Fekete Mihály, aki külföldi példák alapján bizonyította be, hogy a színigazgatás első sorban művészi feladat. Az író, a nagy perspektívájú ember mindig kiütközött Fekete Mihályból. A magyar színésztörténelemnek megbecsülhetetlen szolgálatot tett azzal, hogy megírta a temesvári színészet történetét.

Egyéni megbízhatósága, komoly művészi ambíciója, nagy nyelvtudása, irodalmi ismerete és anyagi függetlensége egyaránt predesztinálják Fekete Mihályt arra, hogy egy színház élére kerüljön. Pécs városa csak örülhet, hogy Fekete beadta pályázatát a színházra, mert hivatott erős kezű, tiszta judiciumu művészembert nyerne vele.

Kolozsvári Ujság:

Fekete Mihály megpályázta a pécsi színigazgatóságot. A pécsi Nemzeti Színházra pályázatot irtak ki s – mint értesülünk – a pályázók közül Fekete Mihálynak, a kolozsvári Nemzeti Színház kiváló tagjának és rendezőjének van a legtöbb kilátása arra, hogy a megbízást megkapja. Kolozsvárt nagy veszteség érné Fekete távozásával, mi azonban csak gratulálhatunk Pécsnek, mert Feketében elsőrangú színházi szakembert, nagy intelligenciájú kulturférfit, jeles szervező erőt és talentumos művészembert nyerne. A kolozsvári szintársulat az utóbbi időben már három kitűnő színigazgatót adott az országnak: Ditrói Mórt, a Vigszínház volt igazgatóját, Sebestyén Gézát, a temesvár – budai színház és Faragó Ödönt, a kassai színház igazgatóját. Fekete méltóképpen csatlakozna a Kolozsvárról eltávozott színigazgatók diszes gardájához.

Mi e két előkelő kolozsvári lap véleményével teljesen egyetértünk. A pécsiek keresve sem találnának kulturában, művészetben, nemes becsvágyban és tehetségben alkalmasabb direktort Fekete Mihálynál.

bátogatás az Ujpesti Színtársulatnál.

Pestre is behallatszott a híre, amikor Szabados László direktor társulatával a múlt héten megnyitotta az Ujpesti Népszínházat. A Tiszavirágot adták megnyitó előadásként és akik jelen voltak ezen az estén – és sokan voltak jelen – egyhanguan megállapították, hogy Szabados direktor vezetése alatt egy művészi nivón álló társulatot mondhatnak magukénak az ujpestiek.

Annai jót hallottunk erről a társulatról, hogy a múlt csütörtökön kirándultunk Ujpestre a kedvükért. Telt ház mellett a Csárdáskirálynét adták és az előadás alatt megerősödött bennünk a gondolat, hogy ez a társulat igazán megérdemli azt a lelkes támogatást, amelyben az ujpesti színházjáró publikum részesíti. Minden részletében gondos, lelkes és nivós előadásban interpretálták Kálmán Imre operettjét és a szereplők, akik közül nem egy régi ismerősünk – egytől-egyig kiváló alakítást nyújtottak.

Sz. Végh Gizi

A társulat primadonnája Sz. Végh Gizi, nagykulturájú, intelligens énekesnő, aki a Három a kislány Médijében aratta legnagyobb sikerét. Dicsérni kell ezenkívül, mint szubrettet is: ked-

Szabados Béla

Erneyei János

ves táncát és vidám temperamentumát, amelyet minden szerepében megcsodálhatunk. A kiskirály és az Erdészleány főszerepében tapsolhatnak neki az ujpestiek, akiknek végleges kedvence lett Végh Gizi. A másik primadonna Mészáros Franka, mint Marcsa a Mágán Miskában elsőrangú alakítást nyújtott. A Csárdáskirályné Vereczky Silvyáját is ő vitte Ujpesten diadalra, de szép sikere volt a bemutató előadáson a Tiszavirág grófnéjában is.

A kedves társulat naivája Déry Gizi, aki a Kisasszony férje címszerepében mutatkozik be az ujpesti közönségnek. A kék róka Lencsijében láthattuk nemrég és nemesen át gondolt játéka nagy sikert aratott.

Egy fiatal énekes színésznőre is fel

Mészáros Franka

kell hívunk a figyelmet: *Pallai Margit* mögött még nincs nagymultu pálya, de máris feltűnik kedves megjelenésével és választékos izlésű toalettjeivel és fiatal – tehát szép reményekre jogosít.

A férfiak élén áll *Szabados László* a társulat agilis, művészi érzékű igazgatója, aki egyuttal kitűnő jellemszínész is. Az *Ezred* apja főszerepében és az *Aranykakasban* ünnepelték az ujpestiek erővel teli, kulturált alakításait és nemsokára tapsolhatnak majd neki az Izrael-ben is.

Ernyei János bonviván és szerelmes színész egyike a legkiválóbb tagoknak. Értékes tehetség, nagyon szépen beszél, feltűnően jó szerelmes színész. A kék róka Sándorjában volt a legnagyobb sikere.

A Három a kislány Schubertjében *Nagy Gyula* csengő tenorja mutatkozott be, aki nemesen érvényesítette a csudaszép melódiákat. A Cigány-

Böszörményi Béla

báró címszerepében tapsolhatnak nem-sokára néki az ujpestiek, akit a Tisza-virág bemutatójakor is ünnepeltek.

A társulat tehetséges táncos komikusa *Böszörményi Béla*, kinek a *Mág-nás Miska* címszerepének alakítása sokáig emlékezetes lesz. Nagyszerű táncos, jól énekel: még sok sikernek nézhet elébe.

És a többiek is mind, akiknek ebben a papírhányos időben nem jutott hely érdemesek arra a nagy érdeklődésre, amellyel az ujpesti közönség kíséri művészi vállalkozásukat,

A társulat két rendezője: *Szabados* direktor és *Ernyei János*, akik az első napokban csodákat műveltek. Ugyanis a társulat felszerelését tévedésből egy szászországi vonathoz kapcsolták és mégis játszottak anélkül, hogy a közönség bárhol is hiányt vett volna észre.

A podgyász azonban már megérkezett és azt hisszük nincs semmi akadálya annak, hogy nagy sikerü,

Sz. Végh Gizi

meleg estékben legyen része az ujpestieknek augusztus végéig, ameddig a szép színház vendége marad Szabados direktor kiváló társulatával.

Nagy Gyula

Déry Gizi

Maga csak fűcsija

Intim Pista, hogy mit csinál Fedák Sári? Hol van?

– Persze hogy tudom. Karlsbadban nyaral, mint minden évben és a szokásos fogyó-kuráját tartja, ami abból áll, hogy óriási gyalogturákat tesz a környék hegyeiben. Gombaszöghy Ella, Somogyi Nusi, Haraszthy Mici és dr. Márton Miska társaságában olyan kirándulásokat tesznek, hogy a leghiresebb turisták is megirigyelhetnék őket. A multkor Elbogenben voltak, ami 40 kilometeres tura és megérkeztek fáradtan, kimerülve – és mit gondolnak, mihez fogtak?

– No, mihez?

– Legelső dolguk volt, hogy kifosztották a városka egyetlen régiségboltját, ahol gyönyörű dolgokat vásároltak össze.

– Ismerik Zsazsát a karlsbadi nyaralók?

– Hogy ismerik-e? Azt elhiszem. A magyarokról nem is beszélek, de az osztrákok és németek előtt is ő a legnagyobb híresség a Hotel Imperialban. A háboru előtt a nyaraló német hercegeket és az amerikai multimilliárdosokat csodálták és bámulták a hallban úgy, mint ma Fedák Sárit.

– Mi ujság Budán?

– Nagyon sok ujság van. Először is Z. Molnár László fog vendégszerepelni a Fővárosi nyári színházban.

– Az az aranyos... Jaj, de örülünk, megnézzük biztosan, mit játszik?

– Az Engel és Horst «Tessék szelöztetni» című bohózatában lép fel, amelyet Harsányi Zsolt fordított magyarra. Nagyszerű a darab. Az írók ugyanazok, akik a nagyszerű Kék egeret és a Papa kedvencét irták. Z. Molnár egy hordárt játszik benne, akit óraszámra fogadnak fel egy gazdag nő mellé szolgálattételre és udvarlásra.

– De miért?

– Többet nem mondhatok, majd meglátják a premieren milyen elragadó lesz.

– Más ujság nincs?

– De van, a jövő héten mutatja be Pesten először Sebestyén direktor a Favoritot. Ez egy operett, melyet Temesvárt igen nagy sikerrel előadott már a télen. Zenéjét Stolz, a híres berlini muzsikus szerezte, aki-nek egy másik operettjét, a Bauer-prinzessint a Városi Színházban fogják játszani. Diósy Nusi, Lakatos lonka, Galetta Ferenc és Sebestyén Jenő játsszák a Favorit főszerepeit. A premier pénteken lesz. A viszontlátásra.

– Hová siet?

– Megyek érdeklődni, hogy hogy van Dóczy báró.

– Miért, talán beteg?

– gen, a sok szép magyar darab, a Csók és a többiek szerzője betegenőrzi az ágyát...

– Majd küldünk neki virágot...

– Jól teszik, de most kezüket csókolom, sietek telefonálni.

KIS REGÉNY ÍRTA
BÚS FEKETE LÁSZLÓ

MÜHLBECK KÁROLY
RAJZAIVAL

(4.)

Az utcán letépett egy akácfürtöt és jól esett az édes-keserű íze, ahogy a fogaival rágtá a szárát. A kalapját nem merte a fejére tenni, félve és energikusan őrizte a háján a két fehérek kéz nyomát. A levegő lágy zümmögéssel volt teli, köröskörül álmos pihető csend, csak néha csikordult a köveken, egy fiáker kereke a nyári estében.

Riadtan, tépetten kicsinek érezte magát Laci és szokatlanul idegen volt ez az érzése. Sirni szeretett volna és csodálkozott rajta, hogy idejutott. Megállt, nekidőlt egy kerítésnek és nézte a két kezét, amint ökölbe szorulnak az ujjai. Nem tudott tovább menni. A szíve vadult kalapált, szeretett volna felordítani, hívni a nevén valakit, könyörögni alázatosan... és nem jött egy hang sem a torkán..

Élesen verődött a füléhez az esti barátság. Felriadt. Friss mező-szagot hoztak a szénás szekerek és lassan felpislantak az égen a csillagok s az aszfalt felett a földi lámpák.

Körülnézett. Már szürkéek voltak a fák az alkonyatban s az ablakokban apró sárga fények gyulladtak ki. A színház felé sietett. Már játszottak és tele volt a nézőtér. Nyári operett, könnyű valcerokkal, izetlen tréfák: dühös volt az emberekre.

– Multkor a Bánk-bánnál alig voltak – erre gondolt és eszébe jutott a Színházi Újság: erről fog írni vasárnap

Zörögve ült a helyére. Félte, hogy az öreg Feszéry is betéved a színházba és neki fel kell állni a redakciós helyről, – de dacosan azért is odaült.

A színpadra rá sem nézett, a páholyokat vizsgálta. Sveet ott ült a bal kettőben, unottan odaköszönt. Majd nevetve letette a gukkert:

– Nézd csak, nézd... Nadányi elhozta a mamáját..

Csöndesen mosolyogni kezdett. A kis Nadányi két kézzel magyarázott a mamájának valamit, izgatott volt, szinte boldog és irtózatossá igyekezettel mutogatott a hátsó sorok felé.

Laci hátra nézett: Ő volt az. A szítáló sötétben keresztül csak a fehér arca villogott feléje. Mást nem is látott, meg a kezét néha, ha ajkához emelte.

Joó Laci feszengett a helyén egy darabig, majd felállt és labujjbegyen hátra ment. Üres volt mellette az egyik szék, odaült.

– Csókolom a kezét, – mondta halkan s a keze után nyult. A lány csak most vette észre.

– Pál! Isten hozta... Nem is láttam, amikor ideült.

Világos lett a nézőtér, leszaladt a függöny és zajos, sustorgó beszédmoraly hőmpölygött szerte széjjel a szünő tapsok után. A lány felállott:

– Jön ki sétálni? Meleg van itt nagyon...

Laci hibetetlenül boldog volt, de azért méltóságteljesen állott fel és előkelő mozdulattal huzta félre az ajtón a bordó függönyt. A lány előreszaladt a két sor fával szepten allén. Laci érezte, hogy kellene valamit mondani. Valami szépet, valami igazán nagyosat és nem jutott semmi az

eszébe, csak egyszerre fájni kezdett a juniusi ég alatt.

Aztán halkan megszólalt:

– Látja művésznő, én most királynak érzem magam...

A lány csodálkozva nézett fel, nem értette.

– Azért művésznő – folytatta a fiú – mert ebben a csudás, csillagos estében maga a királynő és ugye a királynő oldalán csak király sétálhat?

– Köszönöm kis fiu, ezt szépen mondta. De ne szólítson engem művésznőnek. Mondja, Ella... Ella kisasszony; vagy csak röviden így: Ella – a kisasszonyt elengedem.

– Ella... – mondta ki félve a fiu halkan és elmosolyodott.

– Jó, hát mondom: Ella, de maga se mondja, hogy kisfiu. Mondja: Laci, így egyszerűen csak Laci.

– Rendben van Lacika, nem mondom, hogy kis fiu, de azért maga mégis kicsi fiu marad és én öreg, nagy lány...

– Én kicsi fiu – nevetett Laci – ... öregebb vagyok, mint maga, májusban multam tizennyolc éves...

– Borzasztó, borzasztó: milyen öreg... – csóválta pajzánu a fejét a lány. – Elmult tizennyolc éves... – s ezt már halkabban mondta, mintha elszomorodott volna, mintha eszébe jutott volna valami.

– Tudja Lacika, hogy én huszonhárom multam a télen, bizony huszonhárom. És ugy örültem, olyan nagyon, olyan melegen örültem, amikor Pesten az Akadémián a vizsga-előadáson megveregette az arcom Gál tanár ur és azt mondta: jól van kicsi kis lány. És én akkor tizennyolc éves voltam... kicsi lány...

Aztán újra bementek a színházba.

Laci úgy ült le mellé, mintha régi jóbarátok volnának. Ella egy szem cukrot adott neki s a fiu mosolyogva fogadta el. Könnyűnek érezte a szívet és mégsem üresnek: boldog volt.

Nevetgéltek. Fölényes csipkedő megjegyzésekkel kísérték az előadást s megértően néztek egyszer-egyszer össze. A lány karja néha odaért a fiuéhoz és nem huzta vissza. Laci ilyenkor elhallgatott, de nem mert Ellára nézni. Az előadás után felsegítette a lány kabátját. Remegett a keze.

– Jóéjszakát Lacika, aludjon jól – köszönt el birtelen a lány és már indult is a színész bejáró felé.

– Kedves kis fiu – mondta halkan, aztán többet nem is gondolt a fiura, ment nézni a bolnapai próbáit.

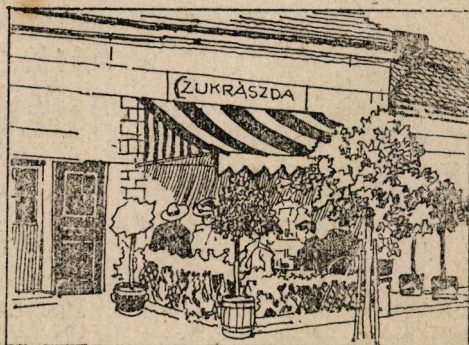
Laci pedig úgy állott ott, mint akit megütöttek. Szégyelte, hogy nem tudott szólni semmit, hogy nem mondott legalább annyit ügyetlen-félszegen, de mégis érthetően, mint a lányoknak szokás a téli tánciskolák után:

– Engedje meg, hogy elkisérjem...

De nem. Állt forró fejjel, egymásba vágott fogakkal, majd lassan megindult baza felé. Az utcán újra a szemére ült a lány arca. Látta maga előtt, amint pici fogaival harapta a szájaszélét, meg a cukrot és a selymes szempilláit látta, amint behunyja őket. Megrázkódott, mintha le akarna dobni valamit magáról és gyorsabb léptekre unszolta lábait.

A cukrászbolt előtt künn ültek a doktorkék. Amint odaköszönt, megszólították:

– Mi ujság Laci? – és be kellett mennie.

PAUKER DORA vegytisztító intézete
legszebben fest és tisztít
BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCA 14. SZ.
Telefon: 3-01 szám.

HALÁSZ VILMA
MODERN MŰVÉSZI FÉNYKÉPEZŐ MŰTEREM
IV., KRISTÓF-TÉR 2. — — VÁCI-UTCA SAROK
(KIRAKAT UGYANOTT.)

Az asszonyoknak kezet csókolt, a többiekkel kezet fogott s amikor leült, észrevette, hogy Sveet mellett szoritottak neki helyet. Máskor hogy örült a kedvesen kicsinált véletlennek: – s most rosszul érezte magát.

– Hogy van? – kérdezte unottan a lánytól és nem várt feleletet.

– Köszönöm jól. Nagyon jól... szegte fel

dacosan a fejét a lány. De maga is: láttam jól mulatott a színházban...

Csak ez hiányzott Lacinak, a felelősségrevonás előszele. Vörös lett és felállt. Nem hagyta magát tartóztatni:

– Mennem kell igazán... hisz holnap érettségezem... – és elköszönt az asztaltól.

Hogyan eltűnt mögötte a cukrászbolt fénye, nagyokat és könnyen lélegzett. (Folyt. köv.)

Aranyossy Nusi.

– Látogatás Szombathelyen. –

Nem lesz ismeretlen a »Színházi Élet« olvasói előtt az a név amelyet e sorok fölé irtunk. Egyaránt ünnepezték Pozsonyban, Fiumében, Szombathelyen s az ősszel Kolozsvárott fogják, jövődő sikereinek új állomáshelyén. Ugyanis a kolozsvári direktor, dr. Janovics szerződtette társulatához primadonnának Aranyossy Nusit.

Végtelen bájos színpadi jelenség, kellemes hanggal, behizelgő, temperamentumos játékkal, szépen, intelligensen beszél egyszóval egyesíti magában mindazokat a tulajdonságokat, melyek a primadonnánál elengedhetetlenek. Nem csodáljuk tehát a közönség nagy szeretét, mely estéről-estére meleg ovációkban nyilvánul meg iránta. Alkalmunk volt megcsodálni a sok sikert hirdető reklámyét, melyek hatalmas szőnyegként borítják művészi izléssel berendezett lakását.

Különösen megragadja a belépő figyelmét egy égszinkék »A Nusi Aranyossy brillante stella des pa'coscenico – Direktione del Teatro Comunale«-clasz feliratu szallag, a Comunale színház igaz-

gatóságának legfényesebb elismerése a magyar művésznő iránt.

Egyébként hisszük, még sok jót és szépet fog magáról hallatni Aranyossy Nusi, a leendő kolozsvári primadonna.

Aranyossy Nusi, a Kolozsvári Nemzeti-Színház új tagja.

Gyászjelentés Egressy

Gábor haláláról.

Eppen 51 esztendeje, hogy a legnagyobb magyar tragikusnak nevét – egy villanásszerű mozdulattal – a csontos kezű halál letörölte a Nemzeti Színház színlapjairól..

1866 július 30-án »Brankovics György« előadását hirdette a Nemzeti Színház, de az 5 felvonásos tragédiát azon az estén tudvalevőleg nem játszhatták végig, mert Egressy Gábor, a címszerep kiváló ábrázolója, a harmadik felvonás nagy jelenetében a nyílt színpadon hirtelen összeesett és meghalt.

Egressy Gábor a művészeltek csodálatos sejtelmével már a »Brankovics György« legelső előadásán megérezte ezt a grandiózus véget. Érezte, hogy ez a szerep, különösen a harmadik felvonás nagy jelenete, melyet a világirodalom legtragikusabb jelenetének tartott, végzetes lesz rá nézve.

– Meglássátok, ebben a jelenetben fogok meghalni! mondta nem egyszer pályatársainak.

Áz a jelenet ez, ahol a fejedelmi apa által társul adott két Brankovics fut a török megvakitva küldi vissza a szerencsétlen szerb despota udvarába. Egressy kiváló ábrázolásának ez a jelenet volt a fénypontja.

A végzetes estén – igazán tragikus körülmény! – az egyik megvakított fut Egressy egyik tulajdon édes fia, Árpád, játszotta, aki szerepe szerint ezekkel a szavakkal távozott a színpadról:

– »Isten veled, atyám! Sohasem láthatom többé fejedelmi arcodat!«...

Néhány perccel ezután egy tompa zuhanás hallatszott... és Egressy Árpád már csak halva láthatta atyjának fejedelmi arcát...

A tragikus halálesetről a Nemzeti Színház a következő gyászjelentést adta ki:

»A nemzeti színház igazgatósága és öszves személyzete mélyen szomorodva jelenti a nemzeti színház egyik

legkitünőbb színművészenek s legrégebbi tagjának

Egressy Gábornak

július 30-án, »Brankovics György« előadásakor, melyben a címszerep legremekőbb műalkotásai közé tartozott, a színpadon történt rögtöni gyászos halálát.

A veszteség, mely a Nemzeti Színházat és magyar színművészetet érte, kipótolhatatlan; vele szállnak sirba művészileg alkotott szerepei, melyeknek Ő adott életet. A boldogultban a lángész a legnagyobb szorgalommal egyesült: a magyar színpadnak egyetlen éven át büszkesége s az országos Nemzeti Színháznak kinyitása óta elsőrendű művésze volt.

Hasonló veszteség érte a Nemzeti Színház színi-képezdését, melynek tanára volt; színművészeitől irt munkái kijelölik azon magas irányt, melyen azon intézet növendékeit vezetve, a magyar színművészetnek újabb lendületet akart adni.

Midőn a Nemzeti Színház igazgatósága és tagjai a felejtetetlen művész és tagtárs halálát kesergik, felhívják a közönséget, melynek a boldogult annyi műéltet nyújtott, hogy a legszomorubb napon, az utolsó tisztelet megadásában részt venni szíveskedjék.

A boldogult hült tetemei szerdán, augusztus 1-én délután 4-edfél órakor fognak szállásáról (Kerepesi ut 14. sz. alatt) a helvét hitvallás szerartásai szerint az örök nyugalom helyén eltemettni.

Béke és áldás legyen porain. Pesten, július 31-én, 1866.»

*

Hogy miért közöltem le a maga teljes egészében ezt a gyászjelentést? Azt hiszem, erre nézve minden olvasó önmagában fogja megtalálni a feleletet.

Pataki József.

BÁRDOS és HERCZEG NŐI KALAP KÜLÖN-
LEGESSÉGI TERME
BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 8., FÉLEMELET.
TELEFON: 171-18. :: TELEFON: 171-18.

duma a zeneszerző ellen, hogy a zene ne kerülhessen színre.

Link *m. n.* Tágértelmű jelző, amely minden színházi dologra a priori alkalmazandó.

Lop l. Zene.

Majom *f. n.* Ha egy habitué az ellenprimadonnának udvarol, akkor a primadonna efelett való önzetlen örömeinek a m. szóval ad kifejezést.

Mama *f. n.* Színházi nyelven idősebb nő, aki a szubrettet személyesen ismeri és kíséri ugyan, de nincs vele rokonságban. A m. igen jó médium, a legcsekélyebb felszólításra rögtön elalszik és delejes álmából csak távozaskor ébred fel.

Megbukik l. Irodalom.

Mellékszerep *f. n.* A partner szerepe.

Mese *f. n.* A szindarabok egy megvetett tulajdonsága, amelyet az írók gondosan elkerülnek. Ezért, ha az író a konkurens darbjáról nyilatkozik, a «meserossz» kifejezést használja.

Művész névmás. En,

Művészietlen névmás. Te.

Nagy jelenet *f. n.* A második felvonás utolsóelőtti jelenete, amelyben rendszeren színházi botrány tör ki. Az énekkar berohan a színpadra és megakadályozza, hogy a két főszereplő tovább beszéljen. A lincselés e módját második finálénak nevezik.

Naiva *f. n.* Tízszeteleméltő matróna, akitnek sajnálatos selypítő nyelvhibájával az orvostudomány tanácstalanul áll szemben.

Népies *m. n.* A magánhangzók tréfás felcserélése. Például Szeged helyett Szegöd.

Népszínmű *f. n.* Feminista szindarab, amelyben a férfiak csak egy alsónadrágot hordanak, az is szerfelett rövid, a nők ellenben jogosítva vannak tizenöt felsőszoknyát hordani.

Nyári darab *f. n.* Közegészségügyi akció annak elérésére, hogy a lakosság szép nyári estéken ne egy helyen üljön, hanem menjen sétálni a szabadba. Az akciónak nagy sikerei vannak.

Nyári primadonna *f. n.* A fentebb vázolt közegészségügyi akció legfőbb és döntő érve.

Növendék *f. n.* Az ugynevezett színésziskolák kiválogatják a város lakosságából azokat, akiknek a színpadra nincs hivatásuk. Ezeket egy külön intézetbe internálják és n.-eknek nevezik őket. Innen azonban a legnagyobb elővigyázat dacára is egy-kettő a színpadra szökik. A legtöbb mégis beletörődik sorsába és sohasem lesz színésznő.

Olé! *isz.* Artistanők örömkialtása azon való boldogságukban, hogy a színpadról, amelyhez semmi közük, eltávozhatnak.

Opera *f. n.* Középküret, melynek célját eddig nem sikerült megállapítani. L. Daljáték.

Operett *f. n.* Patológiai iránymű, mely azt mutatja be, hogy az emberek a szenvedély bizonyos fokán az idegrendszer kóros megrendülése következtében minden ok nélkül énekelni kezdenek.

Orchester *f. n.* Internált foglyok számára elkerített hely. Akik napközben a társadalmi szokásokat túllépő mennyiségben ittak sört, azokat a Kultuszminisztérium az Antialkoholista Egyesület közbenjárására ide zárta estére. A foglyok fülsikettítő lármával adják jelét felháborodásuknak, úgy hogy este tizenegy felé rendszerint szabadon kell ereszteni őket.

Oboa *f. n.* Ismeretlen jelentésű szó. Ma már csak a zenekritikusok használják, de jelentőségével ők sincsenek tisztában.

Ötszobás lakás *f. n.* Kolostor, amelybe a tehetségtelennek bizonyult segédszínésznő bánatában visszavonul.

Parasztszínész *f. n.* Izraelita művész, akin nem jól áll a frakk, tehát subába bujik, amelyben természetének fogyatékosága nem látható. A p. bivataltos nyelve a zsargon.

Paróka *f. n.* Másnak a baja.

Partner *f. n.* Színpadi ellenfél. L. Duett.

Páholy *f. n.* Övintézkedés színelőadások ellen. Innen ugyanis nem látni a színpadra.

Galetta Ferenc és Kerényi Gabi, a Városi színház tagjai. A csárdáskiralyné természetéről előadásáról.

Partitura f. n. Értihetetlen ábrákkal tele rajzolt könyv, amelyet azért tesznek a zenészek főnöke elé, hogy figyelmét elvonják és a zenészek ezalatt szabadon garázdálkodhassanak.

Pénn f. n. Humoros szó. Vicces emberek néha ezzel a tréfás kifejezéssel nevezik a dobányt. (L. o.)

Pezsgő f. n. 1. Veszedelmes sárga méreg, amelyben fehérr lyukakat fedezhetünk fel. Gyakran robban, bideg helyen tartva, vegyi habzást produkál. Az erény nevű betegség általánosan használatos ellenmérge. 2. m. n. Orvosi műszó. Az olyan primadonna temperamentumát, aki pillanatnyi elmezavarban dühöngeni kezd a színpadon, p. temperamentumnak nevezik.

Pikula f. n. Különös alaku szivarszipka. A zenész-néptörzs használja és annyira szereti, hogy szívás közben kéjes sikító, fülsértő hangokat hallatt.

Pikkoló f. n. A nikotin-mérgezés alkalomával használatos koffein-adag népszerű neve. Így nevezik a személyzet mindazon egyedeit is, akik az elfogyasztott p. edényeit többszöri felszólásra sem viszik el.

Point f. n. A színpadi tréfák azon függeléké, amelyet idő rövidsége miatt a szerzők ma már rendszeresen mellőznek.

Potya m. n. Jelzője mindenféle ételnek, italnak vagy szivarnak, amelynek ki nem fizetésébe a fogyasztón kívül legalább még egy jelenlevő beleegyezik.

Premier l. Bemutató.

Prológ f. n. Moratórium. Az elkerülhetetlen színházi előadás előtt adott rövid haslasztás. A p.-ot az előadás aztán menthetetlenül nyomon követi.

Puder f. n. Liszthiány esetén a színész-törzs gazdagabb benszülött asszonyai hivalkodásból állandóan magukkal hordják liszt-készletüket. Ezt p.-nak nevezik.

Ragyogó m. n. Az első személynél használatos rendes jelző, amelynek különös jelentősége ma már nincs.

Rendező f. n. Papi szekta a színész-törzsnél. Ezek a papok örködnek szigoruan a a minisztériumok felett és mindent elkövetnek, hogy a színészek istentiszteletét senki meg ne ertse.

Rossz névmás. A másik.

Ripacs f. n. A színész-törzs egyik nomád alfaja, amely aspirinrel és gyökerekkel táplálkozik. A gyökeret tréfásan a művészet barátjának vagy vurcminak is nevezik. A r. igen szívós faj; bár az ellenséges kritikustörzstől sok vétes támadást kell elszenvednie, még mindig számos kifejlett példányban él a vidék ősréngetegében. A r. különben önzetlen és szerény állat. Ha mászt lát, előre-törni és szerepet játszani, rögtön lemond.

Rivalda f. n. Vakitó lámpasor, melynek az a célja, hogy a színpadra lépő énekesnőt zavarba hozza és tervében megakadályozza.

Selyem f. n. A kártyajáték egy figurája. Ha a színész nő egy játékot meg akar nyerni, felveszi a selyem alsót és a selyem felsőt.

Shakespeare f. n. Bizonytalan származásu színműrő. A maga korában voltak sikerei, de műveit ma már nem ismeri senki.

Siheder f. n. Erdemdu aggastyán, akin a tulfeszített munka néha idegzavart okoz. Ilyenkor arcát pirosa festi és értihetetlen ókból tenniszrubát ölt. Mástkülönbem nem ártalmas, mert fogai nincsenek.

Siker f. n. Azon tetszésnek mértéke, amelylyel a publikum az előadást fogadta. Négyféle siker van. 1. Frenetikus, örtült siker, mikor a darabot több, mint kétszer játsszák. 2. Tomboló siker, mikor a színigazgató a szabadjegyek miatt tombol. 3. Nagy siker, mikor a publikum nem füttyül. 4. Irodalmi siker, mikor füttyül.

Sorozatos m. n. Orvosi műszó a kény-szerképzet egy nemére. Színigazgatók szoktak abban a kényszerképzetben szenvedni, hogy ugyanazt a darabot kell játszaniok folyton, amelyet mindenki megunt már.

Staggione f. n. Vadul menekülő színészek szervezeten csoportja, akik a nép dühe elől helységről-helysége menekülnek.

Stimm l. Kotta.

Strófa f. n. A kevert német-magyar szóképzés egy tipikus példája. S. minden olyan szalmacséplés, amit fabangon adnak elő.

Sugó f. n. Közjogi cím, amellyel a színigazgató stentori bangu, öblösen beszélő férfiakat szokott kitüntetni a szokásos díjak elengedésével. A s.-nak az a közjogi funkciója, hogy a színpadon tartózkodók tulbangos társalgását elnyomja.

(Folytatjuk.)

Autogramm

mint belépőjegy.

A pesti ifjuság: a kis serdülő leányok és vidám gimnazisták legkedvesebb sportja ma az autogramm gyűjtés. A téli szezónban, minden este, minden színház színészbejárójánál hatalmas tömegben várják eme lelkes fiatalok a művésznöket és művészeket, hogy egy darabka papírra kikönyörögjenek tőlük egy-egy aláírást. Egy Fedák, Varsányi, Gomba-

szögi, Hegedüs, Csontos, Beregi stb. autogramm szinte kincset ér és cserébe kapni már érte a gimnazista lánykáktól és fiuktól legalább tizenkét nagyon ritka, külföldi bélyeget, vagy egy orosz harctérről hazakerült srappelldarabkát vésett 1916–17 évszámmal, mert az autogrammon kívül még e két dolgot gyűjti ma a pesti fiatal-ság lankadatlan szorgalommal.

De jól van ez így és ha általában mindig így volna: nem íródott volna meg sohasem e cikk, amely egy furcsa autogramm-história hiteles története.

Az autogramm-gyűjtők, mivel ez újság: az idén Budára is átrándultak sokszor, a Fővárosi Nyári Színház művészeinek aláírásáért és a környék gyerekei a Horváth kert nyiló bokrai között csodálkozva nézték a Pestről átvándorló csapatokat.

Eleinte csak ámulva nézték, hogy előadás előtt, szünetekben és előadás után hogyan rohanják meg ceruzával és papírral felszerelve a budai művészeket a pesti kirándulók.

Aztán megirigyelték a dolgot. Kezdték ők is konkurenciát csinálni. Nem gomboztak többé a kert árnyas fái alatt, hanem felcsaptak a budai gyerekek is autogramm-kérőnek. Három-évestől felfelé, aki csak mozogni tud, a környék reményteljes ifjusága, sok talán még olvasni se tud, de gyűjti az autogrammot rendületlenül.

De nem azért gyűjtik ők az autog-

Juszt Gyula, a kecskeméti szintársulat tagja, 26 hónap óta az orosz fronton van.

rammot, mint a pestiek. (A pestiek pedig talán maguk sem tudják, hogy miért?) A budai gyerekek felismerték az autogramm egy igen érdekes értékét.

Ugyanis Sebestyén Géza vajszivü ember. Ha este elébe állt egy kis fiu, hogy »nagyságos igazgató ur tessék a karzatra felengedni,« mindjárt ad neki egy cédulát a nevével, hogy benegedhető. Dehát annyira a nyakára jártak, hogy az ő vajszive is megsokalta a dolgot és beszüntette a névvel ellátott karzati »szabad-jegyeket.«

Ez ép arra az időre esik, amikor az autogramm-kérés láz kiütött a budai gyerekeken. Természetesen a direktor: Sebestyén Géza sem kerülte el sorsát, ha feltűnt valahol az alakja:

megrohanták a fiatalok az aláírásáért. Sőt. Csakis őt rohanták meg, vagyis leginkább őt rohanták meg, ő volt a legnépszerűbb a budai gyerekek körében s az ő autogrammjáért tülekedtek legjobban a fiuk.

Aki látta, azt gondolta: jól van ez így. Érthető: Sebestyén nagyszerü színész, a gyerekek rajongnak érte – rendben van.

És most jön egy de... De nem volt rendben a dolog. Egy este a direktori irodában nagyszomoruan jelentkezik a karzati állóhelyek jegyszedőnője.

– Alázatosan megkérem az igazgató urat, – így szól – ne tessék

baragudni... de mért tetszik annyi gyereknek belépőcédulát adni a karzatra, alig félni odafönn, annyian vannak és olyan lármát csapnak a gazemberek, hogy alig hallanak a rendes jegyesek tőlük...

A direktor nem érti.

– Hetek óta nem adtam ilyen »karzati-jegyét« – mondja nevetve és felküldte a karzatra Róna Valért, a titkárt, mint detektívet, hogy nyomozza ki a dolgot.

És mi derült ki? Kiderült, hogy a gyerekek a Sebestyén direktortól kapott autogramm fölé odairták, »bemehet a karzatra« és ezekkel az autogramokkal látogatták hetek óta a fővárosi nyári színház karzatát.

Ettől a naptól fogva Sebestyén Géza nem adott több autogrammot.

Eddig van »az autogramm, mint belépőjegy« kedves historiája.

MŰHIMZŐ SPECIALISTA
FREYBERGER ALFRÉD
BUDAPEST, IV., VÁCI-U. 8. TEL.: 87-47

Izsó Miklós

Pán rajza.

Pázmán Ferenc

Pán rajza.

A frontszínház Montenegroban.

Az első magyar frontszínház, amelynek Pázmán Ferenc az igazgatója, tagjai pedig a direktoron kívül: Pázmán Ferencné, Jakabffy Jolán, Erneyi Aurélia, Gergely Giza, Benes Ilona, Ujváry Károly, Izsó Miklós, Zilaby Gyula, Szentés János, Kovács Imre, Bálint Béla és Vécsei Sándor, balkáni körútjának befejezéseül a mon-

tenegrói tengerpartvédő csapatokhoz látogatott el. Eddig Cattaróban, Cetinjében, Podgoricában, Niksicben, Antiváriban, Budnán és Sarajevóban tartottak előadást. Bemutatjuk ezuttal a frontszínház három színlapját, a társulat szubrettjét és két tagját, akiket a velük utazó Pán József vetett papírra.

... HAJDISZEK SZEMERÉNÉL ...

Első Magyar Frontszínház
 az Országos Színház-Egyesület fenntartásában.
 Az előadások jövedelmeinek 40 százaléka a hátrévedők és árvaik alapja javára fordíttatik.

Náni
 népszínmű négyfelvétel 3 felvonásban. Írta: Follinusz Aurél,
 zenéjét írta: Erkel Elek.

Személyek:

Kovács Miklós, gazdag avós paraszt	Ujváry Károly
Náni, gyermek	Erneyi Aurélia
Szepi, gyermek	Pázmán Ferenc
Orvay Molnár János, kurcsindás	Benes Ilona
Jósi, gyermek	Bálint Béla
Bódi, gyermek	Zilaby Gyula
Szilágyi Péter, füstbirtokos	Kovács Imre
Pászti István	Gergely Giza
Terpi István	Szentés János
Sándor fia, jogász	Izsó Miklós

Történet egy kisebb vidéki városban.

A Frontszínház színlapja.

Első Magyar Frontszínház
 az Országos Színház-Egyesület fenntartásában.
 Az előadások jövedelmeinek 40 százaléka a hátrévedők és árvaik alapja javára fordíttatik.

Próbaházasság
 Vigaszimű a fővárosi színpadok társulat. Írta: Gerő Károly

Személyek:

Szilágyi Miklós, magán	Izsó Miklós
Rozsda a felesége	Ujváry Károly
Wanda Gyula, orvosnő	Kovács Imre
Hirtel, orvos	Jakabffy Jolán
Hajdu István, híres városi lovastáncos	Pázmán Ferenc
Héjós István, híres, szentesi gazdag paraszt	Zilaby Gyula
Zsuzsanna, a felesége	Benes Ilona
Palotai Bálint, infanzárás Rozália házában	Bálint Béla
Csiga István, hátrévedő ügyvéd	Erneyi Aurélia
Sági István, házasság	Gergely Giza
Palotai István, cselédszerező	Ujváry Károly
Egy papár	Bálint István
Egy pinéz	Kovács Imre

Történet Budapestben, egy nap alatt idő: ma.

A Frontszínház színlapja.

Jaj a rendezőknek. Jönnek már az igazgatókhoz az új darabok. Szerzők, akik társadalmi állásra gimnázista diáktól államtitkári magaslatokig váltakoznak, képtelen fantasztikummal eszelték ki, hogyan lehet égne mereszteni a legkopaszabb direktor hajszálait is. Ötfelvonásos drámák kicsiny füzetecskében huzódnak meg, ellenben van egyfelvonásos, amelyik vetekszik egy ötkötetes regényvastagságával. Ötletek és kieszelések tobzódnak ezekben az új színpadi művekben, de e tekintetben talán egyik színpadi mű sem éri utól azt a három felvonásost, amelyet egy szerző Sebestyén Gézának adott át.

A darab egy nászutas pár körül forog, akik fölültek egy oceánjáró gőzösre és elsüllyedtek. Az első felvonás – komoly tény! – a tenger fenéken játszik, amire nézve a szerző a következő utasítást tüzte a felvonás elejéhez:

»E jelenetnek megrendezése természetesen kicsit nehéz, de azért fizetik a színházak drága pénzen a rendezőt, hogy bonyolultabb helyzeteket is megoldjanak.«

Jakabffy Jolán, a Frontszínház szubrettje.

A méltánytalanság. Ősi szokás a színházaknál, hogy mielőtt megkezdődik az előadás, a színészek kinéznek azon a kis lyukon, amelyet direkt e célra alkalmaznak a nagy függönyön, hogy tájékozzák magukat: milyen közönség van. Hegedüs Gyula erről egy rendkívül bájos kis történetet beszélt el a multkor.

Egyszer, vidéki színész korában valami klasszikus darab volt műsorra tűzve. De a klasszikus daraboknak akkor is meg volt az a sajátsága, hogy nem szereti őket a közönség. A direktor előadás előtt odaállt a kilátó lyukhoz és elkeseredve csóválta a fejét.

– A fene egye meg őket, milyen kevesen vannak!

– De direktor ur – csitította a bánatos igazgatót Hegedüs – ne ezeket szidja, akik eljöttek, hanem inkább azokat, akik otthon maradtak.

Darabonként 30 fill. ellenében a kiadóhivatal portómentesen küldi a következő számokat:

- „Ciklamen“ szám
- „Kisasszony férje“ szám
- „Jókay-film“ szám
- „Három a kislány“ szám
- „Mágnás Miska“ szám
- „Egy magyar nábob“ szám
- „Bernát Bácsi“ szám
- „Hermelin“ szám.

Egyenként 40 fillér bélyeg beküldése ellenében a „Farsang“, „Dollárpapa“, „Gólem“, „Kék róka“, „Vengerkák“ számokat. – A „Medgyaszay“-Album és a „Csárdáskirályné“ egyenként 1 kor. – „Fedák Sári“-Album ára 60 fillér.

Kiadó hivatal: Ezerétfel-10-11 24. szám.

Első Magyar Frontszínház

az Országos Színház Egyesület fenntartása alatt.

Az előadások bevételeinek 40 százalékára a havi közgyűlés és annak altagjai juttatják.

Művészestély (Kabaret.)

Közreműködnek: Emrei Aurélné, Jakabffy Jolán, Gergely Géza, Benes Ilona, Zilahy Gyula, Ujváry Károly, Pázmán Ferenc, Bálint Béla, Iszák Miklós, Szentei János, Kovács Imre, Vécsey Sándor karmester.

Színrevüellének: A szívetegesenek. Harsányi Zoltán Tüdője. (Főszereplők: Zilahy Gy., Pázmán F.) – Tordai hasadék. Békffy bluetje. (Főszereplők: Gergely Géza, Bálint, Szentei, Zilahy.) – Kidoblak az ablakon. Lakatos. – Lajos bácsi, Dániel, Ne bűg, Fuchs ur, Békffy. – Tót asszonyok, Nálus. – Tik-Tak, Harsányi. – Az őrlés ember. Telefonnát, Karinthy. – Mi van a jegyekkel? Kövess kért, Ujváry Károly és Benes Ilona saját teljes műsorokkal.

Enek és táncszámok.

Az előadások számok címét és sorrendjét a konferenciák jelentik be.

A Frontszínház színlapja.

*Pompás kivitelben
megjelent a*

„Szinházi Élet“

1916. év második kötetének

*bekötési táblája,
dombornyomású födelén
Kosáry Emma
fényképével.*

*Ára 3.60 K, szállítási díj 40 fill.
Az összeg előzetes beküldése el-
lenében azonnal megküldi a
kiadóhivatal:*

VII., Erzsébet-körut 24.

Finom zefir ingek

legombolható gallérral, oroszlánjegyű
puha és kemény gallérok, nadrágtartók,
gummi-zoknitató, selyem és cérna-zoknik,
stb., ur divat-
cikkek

Nyakkendőház

Budapest Deák Ferenc-utca 14.
Árjegyzéket 10 filléres bélyegért küldünk.

SZTAMBUL RÓZSÁJA

zenéje megjelent és már kapható
ének és zongorára 2 fü etben a
Bárd Ferencz és Testvére czég
kiadásában, ára 6 korona.

(Kossuth Lajos-utca 4. és Andrássy-ut 1. sz.)

Ugyanott bármely nyomtatásban megje-
lent zenemű kapható és megrendelhető.

— Vidéki rendelések pontosan eszközöltekné. —

Róth Lóna

női ruha divatterme

VI., Anker-köz 2.

Forróságban hűsít, üdít masz-
s. áz: nál fürdő-
nél legki ünőbb batásu a finoman kellemes
illatosviz. Bárki állandóan készítheti. Recap-
tet küldöm 2 korona beküldése ellenében.
Pontos, olvasható címet kérek. — FÜLÖP I.
Budapest, II, Zsigmond utca 84 - 85.

KESZTLER JENNY
FÜZŐTERME :: BLOUSSALON

BÉCSI BLOUSMODELLEK
MINDEN ÁRBAN :::

BUDAPEST,

V. KER., BÉCSI-UTCA 5., I. EM

„FEMINA“

MARTON NŐVÉREK DIVAT-SZALONJA

BLOUSEOK, PONGYOLÁK, JUPONOK, FRANCIA
TOILETTEK RENDELÉS SZERINT :::::

BUDAPEST, IV., HARIS-BAZÁR 6. SZ.
KORONAHERCEG-UTCA SAROK, FÉLEMELET.

Dénes
Divat salor
IV. Párisi-utca 1. II. em.

FÉNYKÉPEZŐ GÉPEK ÉS TELJES FEL-
SZERELÉS JUTÁNYOS
ARON BESZERÉZHETŐK

WANAUS JÓZSEF
FÉNYKÉPESZETI SZAKŐZLETBEN

**BUDAPEST, IV., SÜTŐ-U. 2. : KÉRJEN AR-
JEGYZÉKET!**

VERŐ ELZA
NŐI KALAP SZALONJA
IV. PÁRISI-UTCA 1. EM.

FRUCHTMANNÉ
NŐI DIVAT-TERME
BUDAPEST, IV. VÁCI-U. 10.

SZINHÁZI ÉLET

ARANYOSSY NUSI, a Kolozsvári Nemzeti Színház új tagja.

Lengyel Lipót lithografiai és könyvnyomdai műintézete Budapest, V., Visegrádi-utca 3.